

Sekuritizace migrace v EU: Případ Itálie v době vypuknutí arabského jara

ONDŘEJ KALETA

Revoluce a občanské protesty známé pod názvem arabské jaro z roku 2011 daly do pohybu nekontrolovatelný a dodnes neukončený proces hluboké politické, bezpečnostní a sociální transformace evropského jižního sousedství. Jeden z nejhmatatelnějších a vysoce medializovaných důsledků těchto událostí představuje bezprecedentní migrační vlna přes Středomoří, která vystavuje teritoriálně exponované členské státy EU nadměrným tlakům. To platí zejména pro Itálii, v současnosti největšího příjemce (tj. destinaci) neregulérních přistěhovalců a uprchlíků v rámci celé Unie. Navzdory historické zkušenosti s masovou migrací v době kosovské krize na konci devadesátých let minulého století přineslo arabské jaro a s ním spojená destabilizace režimů v Maghrebu a Mašreku pro tuto zemi i EU jako celek nebyvalý skokový nárůst objemu přistěhovalců ze třetích zemí. Zatímco v předchozím období se jejich počet pohyboval řádově v jednotkách či několika desítkách tisíc, znamenal rok 2011 s 63 tisíci příchozími zlomový okamžik, který předznamenal současný celoevropský vzestupný trend (v roce 2014 zvolilo středomořskou „vodní“ cestu 220 tisíc osob, v Itálii se vylodilo přes 170 tisíc z nich, tedy bezmála trojnásobek rekordních hodnot z doby vypuknutí revolucí).

Kvantitativní změna však byla doprovázena také výraznou kvalitativní proměnou fungování společné migrační a azylové politiky EU. Disproporční zatížení některých členských států vyvolalo stále hlasitější volání po spravedlivém „sdílení migračního břemene“, posílení kontroly společné vnější hranice či extenzivním zapojení unijních struktur (Frontex, Europol, EASO). Migrační krize tak otevřela nové možnosti. Italská vláda premiéra